

AO-21095

Seat No. _____

Second Year B. A. (Non CBCS) Examination

March / April – 2016

Sanskrit

(Kavya) (Old Course)

(महाकवि कालिदास विरचित - रघुवंश सर्ग - २) ४०

(महाकवि भास विरचित स्वप्नवासवदत्तम्) ६०

(द्वितीय गौण)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- १ (अ) नीचेनाभिंती कोष्ठ पश्चात् त्रयः श्लोकोन्तुं भाषांतर करो : १२
- 1 (a) Translate any three of the following : 12
- (१) अथप्रजानाधिपः प्रभाते जायाप्रतिग्राहितगन्धमाल्याम् ।
वनाय प्रीतप्रतिबद्ध वत्सां यशोधनो धेनुमृषेर्मुमोच ॥
- (२) प्रदक्षिणी कृत्य पयस्विनीं तां सुदक्षिणा साक्षात्पात्रहस्ता ।
प्रणम्य चानर्च विशालमस्याः शृङ्गान्तरं द्वारमिवार्थी सिद्धेः ॥
- (३) अमुं पुरः पश्यसि देवदारुं पुत्रो कृतोऽसौ वृषभध्वजेन ।
यो हेम कुम्भस्तन निःसृतानां स्कन्दस्य मातुः पयसां रसशः ॥
- (४) भवानपादं परवानवैति महान्हि यत्नस्तव देवदारौ ।
स्थातुं नियोक्तुर्नहि शक्यमग्रे विनाशय रक्ष्यं स्वयमक्षतेन ॥
- (५) पुरंदरश्री पुरमुत्पताकं प्रविश्य पौरैरभिनन्द्यमानः
भुजे भुजङ्गेन्द्रसमानसारे भूयः स भूमेर्धुरमासमञ्ज ॥
- (ब) नीचेनाभिंती कोष्ठपश्चात् द्वे संदर्भ सङ्घित सभज्जवो : ८
- (b) Explain with Reference any two of the following : 8
- (१) स्ववीर्यगुप्ता हि मनोःप्रसृतिः ।
- (२) तदन्तरे सा विरराज धेनुर्दिनक्षपामध्यगतेव संध्याः ।
- (३) अल्पस्य हेतोर्वहु हातुमिच्छन्दिचारमूढः प्रतिभासि मे त्वम् ।
- (४) राज्येन किं तद्विपरीतवृत्तेः प्राणैरूपकोशमलीमसैर्वाः ।

- ૨ કાલિદાસની શૈલી વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો. ૨૦
 2 Write a critical note on the style of Kalidas. 20

અથવા/OR

- ૨ કોઈ પણ બે ઉપર નોંધ લખો : ૨૦
 2 Write notes on any two of the following : 20

- (૧) કાલિદાસનું કવન
 (1) Kalidas literary works
 (૨) ઉપમા કાલિદાસસ્ય ।
 (૩) સુદક્ષિણાસ્ય પાત્રાલેખનમ્
 (૪) દ્વિવિધ - સિંહ સંવાદ
 (4) Dialogus between दिलिप and lion.

- ૩ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો : ૧૨
 3 (a) Translate any three of the verses : 12

- (૧) વિસ્ત્રબ્ધં હરિણાશ્વરન્ત્ય ચક્રિતાદેશાગતપ્રત્યયા
 વૃક્ષાઃ પુષ્પફલૈઃ સમૃદ્ધવિટપાઃ સર્વે દયારક્ષિતા ।
 ભૂયષ્ઠિં કપિલાનિ ગોકુલધનાન્યક્ષેત્રવત્યો દિશા
 નિઃ સંદિગ્ધમિદં તપોવનમયં ધૂમો હિ વહ્નાશ્રયઃ ॥
- (૨) કામેનોજ્જયિનીંગતે મયિ તદા કામપ્યવસ્થાં ગતે
 દૃષ્ટ્વા સ્વૈરમવન્તિરાજતનયાં પન્નેષવંઃ પાતિતાઃ ।
 તૈરદ્યાપિ સશલ્યમેવ હૃદયં ભૂયશ્ચ વિદ્ધા વયં
 પશ્ચૈષુમદેનો યદા ક સમય ષષ્ઠઃ શરઃ પાતિતઃ ॥
- (૩) ભિન્નાસ્તે રિપવો ભવદગુણરતાઃ પૌરાઃ સમાશ્રાસિતાઃ
 પાણીં યાપિ ભવત્પ્રયાણ સમયે તસ્યા વિધાનં કૃતમ્ ।
 યદ્ યત્ સાંધ્યમરિપ્રમાથજનનં તત્ તન્મયાનુષ્ઠિતં
 તાર્ણાં ચાપિ બલૈર્નદી ત્રિપથગા વત્સાશ્ચ હસ્તે તવ ॥
- (૪) શ્રુતિસુખનિનદે, કથં નુ દેવ્યાઃ
 સ્તનયુગલે જઘનસ્થલે ચ સુપ્તા ।
 વિહગગણરજોવિકીર્ણદણ્ડા
 પ્રતિભયમધ્યુષિતાસ્યરણ્યવાસમ્ ॥
- (૫) પ્રચ્છાઘ રાજમહિષીં નૃપતેર્હિતાર્થં
 કામં મયા કૃતમિદં હિતંમિત્યવેક્ષ્ય ।
 સિદ્ધૈઽપિ નામ મમ કર્મણિ પાર્થિવોઽસૌ
 કિં વક્ષ્યતીતિ હૃદયં પરિશક્લિતં મે ॥

- (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે સંદર્ભ સમજાવો : ૮
- (b) Explain with reference to the context any two of the following : 8
- (૧) સત્યં પતિતં ઇતિ ।
- (૨) ન હિ ન હિ દર્શનીય એવ ।
- (૩) સ્ત્રી સ્વભાવસ્તુ કાતરઃ ।
- (૪) એકોપરતા અપરાઽસન્નિહતા ।
-
- ૪ ભાસના જીવન અને કવન પર સવિસ્તાર નોંધ લખો. ૨૦
- 4 Write detail notes on the life and works of the ભાસ 20
- અથવા/OR**
- ૪ ઉદયનનું પાત્રાલેખન. ૨૦
- 4 Character sketch of the Udayan. 20
-
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : ૨૦
- 5 Write in detail critical notes on any two of the following : 20
- (૧) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ શીર્ષકઃ ।
- (૨) બ્રહ્મચારી પ્રસન્નઃ ।
- (૩) વાસવદત્તા ન્યાસ પ્રસન્ન ।
- (૪) પ્રમદવન દૃશ્યમ્ ।
-